

SZÉKELYFÖLD

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HIRLAP.

Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
IFJABB DOBAY JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZABÓ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA K. VÁSÁRHELYT.
Hirdetések díjszabály szerint. Nyitlár sora 10 kr.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Politikai szemle.

II.

Kormányaink nagy súlyt fektettek mindig arra, hogy vasutainkat lassanként az állam váltsa magához, mert csak így volt lehetséges észszerű tarifa-politikát teremteni. És csakugyan nagy elfogultság kellene azt be nem látni, hogy az új tarifa rendszer iparunk- és kereskedelmünkre mily áldásos hatással volt. S mit szólunk ama lángeszű államférfi merész alkotásáról, a zóna-tarifáról? Ki tudná eléggé méltányolni azon üdvös eredményeket, miket ez a nép szellemi és anyagi gyarapítására, a közművelő-

dés előmozdítására előidézett s ezek mellett még az anyagi eredmény is nagyobb lett, mint eddig volt.

Hiában igyekszik tehát az ellenzék kicsinyelni az elért sikereket s hiában hibáztatják a kormány közlekedési politikáját, maguk a tények czáfolják meg a gáncsolódásokat.

Vegyük csak a mi szerény kis vasutunkat. A választások alkalmával nem ezen „lovagoltak-e“ az ellenzéki kortesek. Volt-e ennél hálásabb thema az ellenzéki szónokok szájában. Bizonyára nem! Az minden volt, csak jó nem volt, az görbe is volt, rossz is volt. És ma már azt a sok rosszat mindenki elfelejtette s csak azt látjuk, hogy az ilyen viczinális vasut görbesége mellett is jó és hasznos s hogy nem csak iparunk és kereskedelmünkre nézve nagy előny, hanem gazdaságunknak is nagy lendületet adott és sok heverő tőkénnek nagy jövőt biztosít.

Elégületlenek mindig voltak és lesznek, kik mindig csak a multat dicsőítve, a jelenlegi állapotokat szidják, hanem azért ha igazságosan bíráljuk meg hazánk viszonyait, el kell ismernünk, hogy kormányunk sok hasznost teremtett s hogy az utóbbi idők üdvös reformjai mellett az ország vagyonosodott. E mellett bizonyít első sorban azon öröndetes körülmény, hogy a földadók emelése nélkül az állam jövedelmei annyira emelkedtek, hogy a deficit, mely annyi éven át kísértett — megszűnt.

Az állam pénzügyi javulása lehetségessé tette a valuta rendezését, melynek előnyeit összes kereskedelmünk fogja érezni, holott a táblalábri felfogás még mindig devalvációt gyanít benne, nem pedig pénzügyeink konszolidációját. Ez a rendezés a legszorosabb kapcsolatban áll az államadósság konverziójával, melynek fényes sikere kimutatta, hogy a pénz olcsóbb lett s a kamatláb száll, Magyarország hitele pedig még reményeinket is fölülmúló módon megszilárdult. Épen husz éve, midőn az állam nyolcz perczentre is alig volt képes kölcsönt kapni, azt is csak jövedelemforrásainak elzálogosításával, ho'ott mostan a négy százalékos aranyjárdék az európai tőzsdéken meggyökerezett, a konverzió eredménye szerint pedig az államadósság közel fele nem többé a külföldön, hanem az országban van elhelyezve, a mi szintén azt bizonyítja, mily alapránküliek a panaszok az ország elszegényedése felől.

A vészmadarak azonban erre felhozzák, hogy a kamatláb ezen leszállítása a lekötött pénznek, a közalapítványi tőkéknek, az egyházi, iskolai és intézeti alapoknak s az árva-pénzeknek jövedelmét erősen megrovidíti. Ki is számítják hány millióval károsodnak mindezen lekötött tőkék, melyek még a mostani nemzedéknek is legalább hat százalékot hoztak, holott most csak négy perczentet, tehát egész harmaddal kevesebbet gyümölcsöznek, mint azelőtt, holott azon czélok, melyekre e tőkék alapítva vol-

„A Székelyföld“ tárczája.

A székely kultúra és a székely főispán.

(Vége.)

Megalakította e czélból a „Kárpát Egyesület Háromszék vármegyei Osztályát“, melynek feladata e megyének természeti kincseit megismertetni s ez által a székelységnek közgazdasági helyzetét emelve, egyben azoknak törekvései iránt országos érdeklődést is kelteni. A mult évben ezen egyesület hat kirándulást rendezett. Valamennyi P. vezetése alatt, valóságos diadal ut. Több mint 300 idegen vett részt ezen kirándulásokon és ismerkedett meg a vármegyének természeti kincseivel s távozott innen a legkedvesebb benyomásokkal. Forgalomba hozta ezzel a székelyek iránti érdeklődést és a hazai sajtó támogatásával remélhető, hogy törekvései ezen a téren is sikert aratnak.

Alkotásainak oroszlánrészét S. Szentgyörgy városa élvezi; halájának némi jelül választotta meg e város diszpolgárává. És méltán, mert eltekintve attól, hogy a városnak kulturális intézményeit minden oldalulag támogatta, annak szépítése érdekében is maradandó emléket biztosított magának. A két terras, mely kedves sétahelyül szolgál, adja meg a város főterének legfőbb ékességét. És ha még az általa tervezett park is létesül, a mi már csak idő kérdése, Seps-Szentgyörgy az erdélyi városok legszebb terével fog díszkedhetni.

És most emlékezzünk meg róla, mint a tanügynek lelkes apostoláról, a tanítóknak őszinte barátjáról. A vezetésére bízott vármegyében alig van tanító, kit személyesen nem ismerne; mert ő a tanítókat magasabb eszméinek végrehajtásában fontos tényezőnek tekinti s nincsen olyan tanító, kivel neki valamely kulturális ügyben közlendője ne lenne. Az egyikről arról kérdezősködik, hogy miként haladt községében a házi ipar, a másikat olvasó egyelet, a harmadikat hitel szöveket, a negyediket műkedvelő társaság alapítására buzdítja; a kikben pedig képességet fedez fel más téren, azt szóval-tettel támogatja czéljainak elérésében. Nem csoda tehát, ha e vármegye tanítói bármely ügyükben teljes bizalommal fordulnak hozzá, a honnan vigasz, vagy tanács nélkül még senki sem távozott. A tanítói állásnak tekintélyt biztosít azon leereszkedő modorával, melylyel a tanítókkal érintkezni szokott. A tanítás eredményére buzdítólag hat érdeklődése nemcsak a közviszáglatok nagysikolai ünnepélyeken való megjelenésével, de gyakran a rendes tanításoknak meghallgatásával is. A tanítóegyesületi munkásság élénkítéséhez is hozzájárul, még pedig nagy mértékben, mert a tanító egyesületi gyűléseken mindig ott találjuk s bámuljuk kitartását, figyelmét, melylyel az ügyek tárgyalását kíséri. Részt vesz a tanítók összejövetelein s nem mulik elég alkalom sem, hogy hivatkozva tiszteletbeli tanító voltára, ne buzdítaná tanítóságát az önzetlen hazafias törekvések szellemében való működésre, a hazaszeretethez, a Székelyföld iránti ragaszkodásnak a jövő nemzedék szívébe leendő csepegtetésére. Hogy pedig nemcsak a tanítók, de még azok árvai iránt is mily nemessen érez szíve,

bizonyítja a Háromszék vármegyei tanítótestületnek legutóbb Uzonban megtartott nagygyűlésén tett alapítványa, melylyel a megyei fia árva- és szeretetházban egy tanító-árvájának neveltetésére tett alapítványt. Már magában oly nemes tény, mely a tanítóságnak őszinte hálájára kötelezi. De ezzel még nem fejezhetjük be a tanítástügyi iránti buzgóságának ismertetését. A sepsi-szentgyörgyi kisdudóvíz képző intézet az ő felterjesztésének köszöni létét, melyet Eötvös Károly Lajos volt háromszék vármegyei jó emlékü tanfelügyelővel együtt terveztek. Ennek az intézetnek ügyeit is ő vezeti, mint az intéző bizottságnak elnöke. Kivánatos, hogy a Székelyföldre nagy fontosságu ezen intézet ügyei mielőbb végmegoldást nyerjenek.

Számtalan alkotásai közül még csak azt említjük fel, hogy az özv. Cserey Jánosné által a székely nemzetnek ajándékozott múzeum gondoskodásának egyik legfőbb tárgyát képezi. Állandó csarnokot óhajt emelni ezen kulturális intézménynek, mely már ma is tekintélyes és nagy értékű gyűjteményt képvisel.

P. mint író is kiváló hazafias szellemtől áthatott, a székely érdekeket mindenek előtt szívén hordó lelkiületének, egyéniségének, legjellemzőbb kifejezése azon levél, melyet a Székely Nemzeti Múzeum állandó csarnoka ügyében Udvarhely vármegye főispánjához intézett:

Múltóságos ur! Betegen, elzárva a világtól, csendes perczeimben a multa gondolok. A mult, székely fajunk multja foglalkoztatott. Elhagyatva, elzárva állunk ezredéve e kis földön. Czimerünk nap és hold és az edzett férfiak. Igen, a nap és hold világánál létért küzdünk! Kitaró küzdelmünk megtartá érintetlenül e földet, és a ki is-

tak, most is legalább ugyanazon összegeket igénylik, mint azelőtt. Abban azonban, hogy a tőkepénzes, ki eddig kaszsdján ülve, láb-lógazva, munka nélkül, a szelvények lemet-széséből huzta jövedelmét, most kényszerítve van hasznosabb beruházásokról gondoskodni, ha megszokott kényelmét tovább is élvezni kívánja: a haza nem veszít semmit, ez az iparnak új élesztője, mely a holt tőkét új életre ébreszti. Lesznek, kik e mellett veszteni fognak, de a közhaza mindenestre nyer.

A Vatikánnak Magyarország iránt tanúsított magatartása, a N. Fr. Pr. értesülése szerint, megváltozott. Strossmayer befolyása, mely a magyar egyházi kérdésekben eddig dominált, teljesen tűnőben van. Ennek oka még ismeretlen. Lehet, azért van ez, mert Strossmayer nem válthatja be az orthodoxnak a katolikus egyház kebelébe visszatérítésére nézve tett ígéreteit, lehet azért, mert Vaszary befolyása növekedik. Tény, hogy Strossmayer már nem persona grata a Vatikánban.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás részletes csoport beosztási programja.

(Folytatás.)

VIII. csoport.

Bányászat és Kohászat. Vas- és Fémipar.

A) Bányászat és Kohászat.

I. Geologia. (Földtani térképek és átmetszetek; földtani gyűjtemények; védterületek; ártézi kutak szelvényei; geológiai felvételek; gyakorlatilag fontos kőzetek; agyagok és egyéb anyagok gyűjteménye.)

II. Bányászat.

1. Ásványi tüzelőanyagok. (Köszén, barnaszén, lignit, tőzeg, nyers gyanta, nyers kőolaj.)

2. Só. (Kő és főtt só.)

3. Fémányászat.

4. Vasbányászat.

5. Egyéb ásványok.

Az ezen osztályokra vonatkozó feltárás, feltés; a feltés összes terméneinek gyűjteménye; vizemelés, szállítást, bányamérés stb.

III. Kohászat.

1. Fémkohászat.

2. Vaskohászat.

3. Egyéb kohászati ágak.

Az érczek előkészítése, a gyártásra szolgáló gépek, pestek és egyéb felszerelések; a nyers fémek finomítása és további feldolgozása.

IV. A kőfésztés bányászati szempontból.

meri néptünk, az kétségbe nem ásik, élni és virágozni fog az és az utolsó is magyarul áldja Istenét.

Minden nemzet a mult dicsőségéből merít erőt és tanúságot a jelen és jövőre. A mi történelmünk a nemzedékről-nemzedékre hiven átmert hagyomány. Mult műveltségünk emlékeit a vad harczok lerombolták. Nekünk nem voltak váraink, hová kinoseinket, multunk erekléit elhelyezzük. A mi erőnk karunk volt, melyet ég felé emelünk és Istennünk élni engedte.

Mit hagyunk unokáinkra, mely régi dicsőségre, kitartásra és fajunk iránti szeretetre ébreszse?

Művelt népek összegyűjtenek mindent, mi a multra emlékeztet, mindent, mi az élő nemzedéket a terület ismeretére vezeti és így együtt élé áll a történelem és a földisme csarnoka.

Nekünk egy lelkes honleány összegyűjté multunk emlékeit, a székely nemzetnek ajándékozva, jobbaink azt évenként gyarapították.

Megbecsülhetetlen kincs áll rendelkezésükre. Ez hitbizomány, melyet a késő nemzedéknek fentartani, gyarapítani elodázhatatlan kötelességünk.

Kincsünk a jelen, a jövő nemzedék kincse. Multunk dicsőségének, fényének, munkájának ismerete szolgál zálogul, hogy a jövő nemzedék nem fog, annak nem szabad ellankadni, elcsatnyulni.

Ez összegyűlt kincsnek nincs fedele, ma-holnap ládákban egy felszerbe kerül, avagy gazdát cserél. Lehet, hiven megörzik, de egy bizonyos, nem lesz a székely nemzet egyetemes tulajdona.

Mi mit tesszünk? Meggyűléseinken tanácskozunk, de az ügy előbbre nem halad. A megyegyűlés határozatai gyámság alatt az ügyet előbbre vinni nem fogják.

Vegyük kezünkbe mi az ügyet, hívjuk fel a szé- kely népet.

Többen vagyunk, mint 500.000, kik székelyek vagyunk, vagy székely vérből származtunk. Tíz

V. A bánya- és kohómunkások anyagi és szel- lemi jólétének előmozdítására vonatkozó intézke- dések és berendezések.

B) Vas- és fémipar. (A IX. és X. csoportokba tartozók kivételével.)

1. Lakatosmunkák és pedig közönséges és mű- lakatos munkák.

2. Kovácsmunkák.

3. Bádógosmunkák.

4. Rézművesmunkák.

5. Sárgarézöntő-munkák.

6. Lemezelőmunkák.

7. Lámpagyártás.

8. Bronzműves cikkek.

9. Késes, kardműves és köszörűsmunkák.

10. Tüzsentes pénzszekrények.

11. Fegyverek és töltények.

12. Kézi-szerszámok féméből.

13. Egyházi szükségletre szánt fémtárgyak.

14. Egyéb fémipari cikkek (sarkantyuműves, csatműves, vakarokészítő stb.)

15. Öntvények (vas-horgany és ólomöntvények).

16. Harangöntő-munkák.

17. Galvanoplasztikai-munkák.

IX. csoport.

Gépipar. Műszerek és tudományos eszközök.

I. Gépipar.

1. Gőzkazánok és felszerelések.

2. Motorok.

3. Szerszámgépek, munkagépek és szerszámok.

4. Az elektrotechnikai iparhoz tartozó gépek.

5. Szállító gépek (felhúzó, szivattyúk, fuvó- gépek, elevátorok, kotrók stb.)

6. Gazdasági gépek és eszközök.

7. Gépek és eszközök a gazdasági ipar céljaira (szesz-, malom- és cukoripar; sörgyártás stb.)

8. Fecskendők és tűztöltészek.

II. Műszerek és tudományos eszközök.

1. Matematikai, optikai és physikai műszerek.

2. Csillagászati, meteorológiai és mérnöki mű- szerek.

3. Elektromos műszerek.

4. Mérési eszközök (időmérés, suly-, sebesség-, hőfok-, feszély- és fajsúlymérő eszközök; elek- tromos és magnetikus mérőeszközök.)

5. Mérlegek és sulyok.

X. csoport.

Közlekedés. Hajózás. Tengerészet.

I. Közutak.

1. Közutak építésére szolgáló anyagok.

2. Közúti építési rendszerek.

3. Közutak építésére és fentartására szolgáló gépek és eszközök.

4. Közúti tervek és rajzok.

II. Közúti járművek.

1. Közúti vasutak (lóvonatu, gőzerejű, villam- szerkezetű vasutak) építése és fentartása, azok forgalmi eszközei és biztonsági készülékei.

2. Járművek.

a) Személyszállító kocsik (diszkocsik, közön- séges kocsik, társas kocsik, szekerek stb.)

b) Teher szállító szekerek.

krajczár nem kell egy székelytől és kincsünknek csarnoka lesz.

Ha három vármegye főispánjai, alispánjai és rendezett tanácsú városaink polgármesterei, mint a muzeumi felügyelő-bizottság tagjai, egy akarattal, egy lélekkel kezünkbe vesszük az ügyet, meglesz!

Igen! az anyamegye költő főjegyzőjének ihle- tett tolla a Budvár romjai alól hívja fel a székely népet és mi írjuk alá.

A felhívással keressük fel mindazok utódait, kiknek a székely kard dicsősége, székely ész és székely munka jólétet adott, bárhol lájkjék.

Székely nőink és leányaink dolgozzanak, mu- lassanak e nemes célra. Vevőt a munkára, mit szép és jó kéz dolgozott és árul, ki mulatni szeret, jó és kedélyes társaságban bárhol találni.

Én sohasem csalátkoztam, midőn jóra és nemesre köröm társadalmát felhívtam.

Bizom, bizzunk az ősi erényben.

Minket nem a hivatalos állás tett székely fajunk tagjává. A mi őseink vére itt is hullott a haza védelmében.

Hol a mult dicsőség emlékének csarnokot emel- nek, atyáink szent emlékét örökítik meg.

Ha mi most az első vagyunk, legyünk első a munkában.

Szép, szent ügyért küzdelmünkben népünk kö- vet, követni fog.

A munka méltó hozzánk, méltó lesz az ered- mény is.

A székely muzeum épülete székely pénzből, székely művész kezéből idomulva, székely anyag- ból, székely munkával hirdetni fogja, hogy élt, él itten egy nép, mely arra érdemes. Ki a multat megtudja becsülni, az életrevaló, életképes.

Közreműködésre hívom fel Méltóságodat, kérve, hogy ha ezekben velem egyetért, felügyelő társa- mat is felkérni méltóztatassék.

c) Kerékgyártás és a kocsi-gyártással kapco- latos munkák.

III. Folyók és csatornák.

1. A Vaskapu szabályozása.

2. A vízi építkezésekre szolgáló anyagok.

3. Vízi építkezésekre és azok fentartására szol- gáló gépek és eszközök.

4. Vízi építkezések tervei és rajzai.

5. Vizrendezés.

IV. Folyam-, csatorna- és tóhajozás.

1. Uszó-művek.

2. Uszó-művek felszerelési tárgyai.

3. Hajó építés.

V. Tengerészet és tengeri hajózás.

1. Uszó-művek és azok teljes felszerelése, Bu- vár- és mentőkészülékek.

2. Tengeri kikötők és egyéb építkezések, vala- mint azok felszerelési tárgyai. (Világító tornyok, tárházak stb.)

3. Hajó-építés. (Dockok stb.)

4. Hydrografia.

5. Tengeri halászat.

6. Tengeri egészségügy.

VI. Vasutak.

1. Vasut-építés és fentartás.

2. Vasuti forgalmi eszközök.

3. Biztonsági készülékek.

4. A vasuti szállítás segédeszközei.

VII. Távirat. Távfeszítő.

1. Építés és fentartás.

2. Felszerelési anyagok, eszközök és gépek.

3. Tárképek és statisztika adatok.

VIII. Posta.

1. A postakezelés anyagai és eszközei; forgalmi eszközök.

2. Postai érték-cikkek.

3. Tárképek és statisztikai adatok.

(Folytatása következik.)

Különlék.

— József napja ünnepe szokott lenni Háromszék- vármegyének. Ezen a napon gyűl össze a várme- gye, a hatóságok és különféle intézetek küldött- sége kifejezést adni tiszteletüknek és ragaszkö- dásuknak a vármegye nagydemü főispánja, Potsa József iránt, ki közszolgálatának hosszas éve alatt Háromszék vármegye közigazgatási és társadalmi fejlődésében elévülhetetlen érdemeket szerzett magának. F. hó 19-én is megtelt a köz- szeretben álló főispán lakásának elfogadó terme a tisztelők egész seregével. A vármegye tiszti- karát a többi hivatalok és tanintézetek képvise- lőivel együtt Tompa Miklós alispán vezette és üdvözlötte mindnyájuk nevében a következő szép beszéddel:

„A vármegye tisztikara, a törvényhatóság szé- helyén létező állami hivatalok, S. Szentgyörgy város tanácsa, a helybeli állami s községi tanin- tézetek tanítókara örömmel ragadják meg most is az alkalmat, hogy Méltóságodat mai névünne-

Fajunk kitartásával, a nemesért, szépért fogé- konyságával biztos a siker.

És akkor a székelyek filléreivel felépült csarnok homlokzatán szárhegyi fehér márványba vésvé ragyogjon lánglelkű költőnk szava: Nem fájult el még a székely vér, Minden cseppje drága gyön- gyöt ér.

Mint szónok egyike a legkiválóbbaknak. Szi- vesen beszél, s mindig van mondanivalója. A mi- kor méltóság teljes dalás alakja felemelkedik, ál- talános az érdeklődés. Halkan kezdi beszédét, mintegy csendet parancsolva, majd emelkedik hangja, végre betölti a termet s hazafias lelkesé- déssel magával ragadja hallgatóit. Minden be- szédét, minden tettét az általa anyyira szeretett székelység iránti tántoríthatlan ragaszkodás jel- lemzi.

Mit mondjak el még róla? Azt-e, hogy a vár- megye kicsinye-nagyja, gazdag és szegény egy- forma rajongással veszi körül, hogy a helység leg- buzgóbb apostolát látja benne? Hogy családi éle- tét az ég kedves gyermekekkel áldotta meg, a kik közül Berta a Kis-Küküllőmegyének nagy reményekre jogosított szolgabírája, Pál a gazda- sági akademiát végezte s jelenleg honvéd önkén- tes, Erzsike, minden női erényekben gazdag és művelt lelkű leánya a családi körnek szemefénye, János pedig a Székely-Mikó collegiumnak nö- vendéke?

Még csak azon ószinte kívánságunknak adjunk kifejezést, hogy adjon a Mindenható hazánk vala- mennyi vármegyájének olyan főispánt, mint Ha- tolykai Potsa József, Háromszék vármegye fő- ispánja, ki mint a tanításügynek lelkes barátja a vezetésére bízott vármegye minden kulturális mozgalmának egyben messze előljáró zászlóvi- vője. Ezt óhajtsuk!

S. Szentgyörgy.

Berecz Gyula.

pén üdvözlők, s tiszteletteljes ragaszkodásuknak s szívből jövő szerencsekívánataiknak kifejezést adjanak, s tesszik ezt évről-évre fokozódó háláérzettel.

Méltóságod a végrehajtó hatalom képviselője, s a törvényhatóság területén a bíróságok kivételével az összes megyei s állami hatóságoknak törvényes ellenőre. Méltóságod azonban ebbeli színpad és nehéz elhivatásának fáradhatatlan betöltésénél nem állapodik meg; éleslátásával s a törvényhatóság iránt atyailag érző szívével újabb megújabb tért keres, melyen a vármegye javát előbb vinni lehet s számosak is már azon közgazdasági és jótékonyági intézetek és más közhasznú alkothatások, melyek létesítésüket Méltóságod lelkes kezdeményezésének s nagy részben áldozatkészségének köszönhetik.

A nagytitás és hízélgés vádjá nélkül mondhatjuk, hogy törvényhatóságunknak sem kívánhatunk jobbat, mint azt, hogy a gondviselés Méltóságodat törvényhatóságunk élén mostani munkáerejének teljes épségében még sokáig tartsa meg!

A beszédet követő zajos éljenzésre vármegyénk főispánja meleg hangon válaszolt, megköszönvén a személyre íránt tanúsított bizalmat s igérvén, hogy jövőre is legszébb feladatának fogja tekinteni a vármegye magas rendű érdekeit a székelység javára előmozdítani. A főispán lelkes válasszát követő éljenzésekben ki volt fejezve Háromszék vármegye lakosságának szeretete és örök hálája az ünnepeit férfiu iránt. Megelőző estén a sepsiszentgyörgyi daleyfűsület, az egyházi dalárda s a polg. fiúiskola énekkara tisztelegtek a főispánnál, ki igen barátságosan és előzékenyen fogadta a szívélyes üdvözlöket.

— **Városi kölcsön.** Említettük volt többször lapunkban, hogy Kézdi-Vásárhely városa 40,000 forintos kölcsön felvételét határozta el, mely összeg a Cserey-jószág vételárának kifizetésére fog szolgálni. E tárgyban a városi képviselő már határozott, elfogadván a budapesti kereskedelmi és iparbank ajánlatát, mely szerint 5 százalékos tüke-kamat törlesztés és 50 évi törlesztés mellett ígértetett a kérdéses összeg, előnye lévén ezen ajánlatnak az is, hogy a bank jelzalogi biztosítást nem kíván. A képviselőtestület ezen határozata — megyénk főispánja útján — jóváhagyás végett felterjesztetett a belügyminiszter urhoz, ki ezen határozatot jóváhagyta. Ezzel tehát ezen ügy végelintézést nyert s csak a pénz felvétele van hátra. Az iskolaépítés ügye végre tehát a megvalósulás stadiumába lépett, mi az egész város közönségének nagy öröme szolgálat.

— **Iskolavizsgálat** volt a napokban Kézdi-Vásárhelyen. A közsegi fiúiskola ideiglenes helyisége képezte vizsgálat tárgyát. A vizsgálatot dr. Antal Mihály megyei főorvos, Gyárfás Győző, a megyei államépítészeti hivatal főnöke és Dancs Bertalan, kir. tanfelügyelő teljesítették s a mint értesülünk, a helység közegészségi szempontból, addig is, míg a városnak módjában lesz az új iskolahelyiségeket fölépíteni, eléggé megfelelőnek találtatott. Egyes hiányok találtattak ugyan, de ezek a volt iskolahelyiségnél is megvoltak. A mindenesetre szakvélemény szolgálat megnyugtatóan mindazon szülőknek, a kik az ügy miatt aggodalommal voltak eltelve.

— **Tavaszi első napja.** A közéletben márczius 19-két azaz József napját tartják a tavasz első napjának. A csillagászati naptár ezt egy nappal későbbre azaz 20-ra teszi. E napon reggel 10 óra 24 perczkor van a napfordulás s e napon van az éj-nap egyenlőség vagyis a nappal oly hosszú, mint az éjszaka. A tavasz nálunk 9 R. fok hideggel, rengeteg nagy mennyiségű hóval, zuzmarával, fagygyal köszöntött be s a helyett, hogy a rétek, mezők az első virágdiszszel kedveskednének, az ablakokon diszelegnek a hóvirágok. Azok a bizonyos legöregebb emberek, kik annyi dologra emlékeznek és nem emlékeznek, bizonyára tanúságot tehetnek, hogy ilyen időjárás a „nagy futás” után nem volt.

— **Építészeti szabályrendeletet** alkotott a város közönsége évekkal ezelőtt, mely a helyi viszonyokra való tekintettel tüzetesen leírja, hogy jövőre miképen lehet építkezni, hogy az épület a közbiztonsági és közegészségügyi feltételeknek megfelelően. A többek között meg van állapítva, hogy a főbb utcákban faépület nem engedélyezhető, mellékutókban is faépület csupán csak cserépfedéllel emelhető, zsindely fedél pedig sehol sem lehet. Ezen kívül a szabályrendelet a ja-

vitásokat is szabályozza s általában sok helyes intézkedést tartalmaz. A szabályrendelet több rendbeli hiányok kiigazítása után végre a belügyminiszter által jóváhagyatott s a tanácshoz leküldetett s kihirdetés után azonnal életbe fog lépni. Végre tehát van a városnak törvényerővel bíró szabályzata az építkezésekről s van törvényes alap, melyen az építészeti hatóság haladni tud s vége lesz a patens uralomnak. Ez az 1858-ik építészeti patens, mely különben sok okos dolgot mondott, olyan magyar nyelven volt megírva, hogy azt kin és győtrelem volt olvasni s aztán többek között azon különlegességgel is bírt, hogy a két alsó fokú építészeti hatóság elismerte, de a harmadik t. i. a belügyminiszter nem sokat hederített rá és soha sem szünt meg hangoztatni, hogy alkossanak a városok szabályrendeletet. Nos végre a szegény patens kimult. Nyugodjék békében.

— **Potsa-estély Sepsiszentgyörgyön.** Márczius 19-én tartott meg Sepsiszentgyörgyön az időmostohasága daczára, nagy számú és intelligens közönség részvétele mellett a Potsa-estély. Potsa Józsefet, megyénk szeretett főispánját, a terembe léptekor Csiki Berta IV. oszt. tanuló leánya csinos beszéddel üdvözlölte, mely beszédben benne van a Potsa-estély egész kritériuma, jelentősége és az estély iránt való, egész megyére kiható, érdeklődésnek magyarázata. 8 óra után a sepsiszentgyörgyi városi daleyfűsület szép, egyöntetű kardalával kezdetet meg a műsor. Szerváczius Lenke k. a. Dálnokból ment el, hogy szavallatával kellemes emléket hagyjon ott és hordasson szét a megyében. Vajna Miklósné Zathureczky Viola urnó Diószegi Paula k. a. ismert szabatos zongakísérete mellett előadott dalai a szokott nagy sikerrel hangzottak el. Uzoni Béldi László ur valóban bravúrral, nagy technikával játszotta el Schubert „Vándordalát” Liszt átiratában zongorán. Nagy Imre és Makka Domokos urak duettje méltó befejezése volt a szép hangversenynek s oly nagy tetszést keltett, hogy háromszor ujjázták meg. A műsor végével a szép, tarka leánysereg, mely eddig modzulatanságra volt kényszerítve, valóságos rohamnak volt kitéve a tanczos gavalér-phalanx által s mindjárt az első csárdást is farsangi tüzzel, háromszor ujjázták meg. És ez a táncz rohamos fokokban emelkedett a buffetbe való be-betektetésekre, hol az ételek és italok nagy garmadája volt jótékony kezek által összehordva. Négy terem volt étteremmé átvarázsolva s minden asztalnál a jókedv és vigszág derűje hangzott szét, fűszerezve Nagy Imre szép dalaival. Ejjélikor a tombola vert fel zajosabb hullámokat s a sürü ambók és ternók vigasztalták a netán szerelemben szerencsétlenséket. A táncz éjjél után a jó vacsora s tüzes borok hatásától növekedő animóval a szó szoros értelmében virradtig tartott.

— **Időjárásunk.** Hosszu, példátlanul kemény tél után február végén enyhe tavaszi napok jöttek s azt hittük, hogy csakugyan itt a tavasz, azonban minálunk a tél nem egy könnyen engedi a maga jussát s gyakran visszatér, hogy hatalmát megmutassa. Így történt ez most is. Mikor a meleg napsugarak kezdeték az apró növénykéket a földből kicsalni, hirtelen becsapott a tél egész ádáz dühvel s mindent megemmisített. Szombaton havazni kezdett s havazott egész vasárnap délig oly sürűn, oly tartósan, hogy másnap már egy fél méteres hó borította a földet. És ez a hó nem volt az a mulékony tavaszi jelenség, melyet az első napságár elolvaszt, hanem amolyan valódi háromszéki hóhullás, mely erős fagyot hoz s erősen daczol a tavaszi meleg napsugarakkal. A hó vastag rétegekben ma is tartja magát s még több nap mulik el míg el fog olvadni. Éjjelenként megjelennek az ablakokon ismét a jégvirágok s fűtünk akár csak tél közepén.

— **Renoválják a báltermet.** Ki ne ismerné azt a diszt ermet, melyben évtizedek alatt annyi vig és szomorú, annyi hasznos és haszon nélkül való esemény zajlott le. Az ódon, kopott falak között folytak le azok a mulatságok, hol annyi fiatal szívben ébredt fel az édes szerelem, ezek a falak voltak tanui ama édes, gyengéd pillantásoknak, titkos szerelmi vallomásoknak, mik nem egy boldog, vagy boldogtalan házasságnak valának előhírnökei. Mulatságok után jöttek politikai gyűlések tomboló szenvedélyekkel, majd meg város atyák

tanácskozáinak a város üdve fölött. Jótékony aszszonyságok gyülekezéseit egy-egy lélekemelő hazafias ünnepély követte s oltásra odahordott kisdédek sirását az adókövető bizottság komoly ünnepélyes zaja váltotta fel. Volt e teremben nasslakoma, miniszteri bankett, választás, bál, regálé tárgyalás, való perek, nemzeti ünnepély, adókövetés, hangverseny, himnlöltás, jótékony célú gyűlés, árviz pusztítás feletti tanácskozás, ujoncozás s tudja az Isten még mi mindenféle. Ha e falak megszólalnának, igazán sok tarka dolgot tudnának regélni. És e terem, e tiszteletreméltó antiquitás a sok használat után megvedlett, megkopott, a stukatur lefele, a padló meg felfelé homorodott, a falak festése meg lekopott. Azok a tiszteletre méltó alakok, melyek a fölepen arra voltak hivatva, hogy a nézőkben azon hitet ébresztsék fel, miszerint Erdély 4 jeles fejedelmét szemlélik, oly nagyon megkoptak már, hogy a legkevésbé sem néznek ki fejedelmi személyeknek. Ennélfogva a városi hatóság elrendelte, hogy a terem renováltassék. A munka már elkezdődött s nem sokára a diszterem új ködmönben kezdi el ismét pályafutását. Kéves ember van a városban, a ki egy-két kellemes órát ne töltött volna e tiszteletre méltó teremben, s azért tán rajtuk kívül akadnak mások is, kik kegyeletes érzésekkel mondanak bucsút a mi vén termünknek s örömmel várják megújulását.

— **A sorozás** Kézdi-Vásárhelyt f. hó 27-én reggel 8 órakor veendi kezdetét a tanácsháznál. Első napon Kézdi-Vásárhely város s azután következő napokon a kézdijárás részéről ujoncoznak. Az utolsó sorozási nap Kézdi-Vásárhelyt ápril hó 1-én lesz.

— **Tűzoltók mozgalma.** A tűzoltók nem csak azon fáradoznak, hogy husvétkor ápril 3-án egy kedélyes estélyt rendezzenek, hanem erélyesen sügetik az egyet szervezését, a tagmegváltási díjak felemelését, olvasókörük könyvtárának gyarapítását, a közgyűlés minél előbbi megtartását. Ezek mind jogos és méltányos kívánságok és hisszük, hogy mindenik, minél előbb kellő megoldást nyer. A mulatságot rendező bizottság kiváló ügyes egyénekből áll, a siker el nem fog maradni. Reméljük, hogy polgárságuk minden tagja meghozza szíve sugallata szerint áldozatát.

— **Elaludt ügy.** Kézdi-Vásárhely város lakóinak nagy része élénk érdeklődéssel várja, hogy a II. temetkezési egyet vagyonával mi történik. A sok kün levő követeléseket felszedték, a részvényesek forduljunk a kir. törvényszékhez. Azt se tudjuk hova forduljunk mit tegyünk. 12 éve, hogy az ügy foly, még soha semmi értesítést az érdekelte felek nem kaptak. Jó lenne, ha a tömeggondnok ur lap útján értesítené a feleket, s az ügy végelintezésére más megbízottakat választanánk. Ha ezuton nem sikerül felbresszeni az ügy menetét, kénytelenek vagyunk, más tömeggondnokot kérni.

— **Meghívó.** A háromszéki vármegyei iparfelesztő bizottság tagjait tisztelettel van szerencsénk az 1893. április hó 5-én délelőtt 9 órakor a vármegye háza nagy termében tartandó I-ső negyedévi gyűlésre meghívni. Tisztelettel fölkérjük a bizottság tagjait, hogy a gyűlésre, melynek igen fontos tárgyai vannak, pontosan megjelenni sziveskedjenek. Sepsiszentgyörgy, 1893. márczius 20-án. Potsa József főispán, elnök. Vántsa György jegyző.

— **A háromszéki Ferencz József közkórház** most becsátotta ki 1892. évi jelentését, melyből a következő adatokat közölhetjük. A kórház igazgatója: dr. Antal Mihály, megyei főorvos, ki a gondnoki irodai munkát is végzi. Rendelő orvos: dr. Daday Vilmos tiszteletbeli megyei főorvos, ki a gazdasági teendőket is végzi. Vöröskeresztes ápolónő Mikonya Józsefné, ki segédkezik a beteg felvételénél is. Két férfi, két nő segédsemmély. Kórházi bizottság: Tompa Miklós, alispán, elnök. Séra Tamás, árvaszéki elnök. Szotyori Nagy Károly, birtokos. Dr. Antal Mihály, megyei főorvos. Gazda Gyula, főszámvevő. Dálnoki Károly, m aljegyző. Dr. Daday Vilmos. A kórház vagyona, valamint pénzügyi kezelése a megyei pénztárnál történik. Alapvagyonát áll 25000 frt értékű papír s takarékpénztárban lévő pénz, Horn Dávid eddig befizetett 300 frtos évi alapítványából 1600 frt takarékbán letett pénz és Tompa Miklósné alispánné 360 frtos takarékbán lévő alapítványából. 1892. évben gyógykezeltetett 624 beteg, 13414 nappal; esik egy betegre 21-5 nap. Gyógykezelt betegek közül gyógyult 488 beteg 80 százalék, javult 75 beteg 11 százalék és meghalt 29 beteg 4 százalék, ebből 7 szegény menházi. Napi ápolási díj, mint előző években 45 kr. A kórháznál alkalmazott orvosi kitűnőségek lelkiismeretes működésének s szakértelmének köszönhető azon jó hírvé melynek e kórház nemcsak a megyében, de széle

sebb körben örvend s mi mindig örvendünk, ha alkalmunk van ezt a közönség nevében kifejezni.

— **Meghívó.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1893. évi március hó 27-én (hétfőn) d. u. 3 órakor saját helyiségében teljes ülést tart a következő tárgysorozattal: I. Előki közlések. II. (925) A nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter ur leirata az 1896-diki ezredéves nemzeti kiállítás tárgyában. III. (1068) Ugyanazon miniszter ur leirata a kamarának a második müegyetem felállítás tárgyában tett fölterjesztésére. IV. (1058) Ugyanazon miniszter ur leirata az orsz. statisztikai hivatal kiadványai tárgyában. VI. (1044) Ugyanazon miniszter ur leirata a kamarának a váltókövetelésekből eredő kamatjövedelem megadóztatása tárgyában tett fölterjesztésére. VII. (929) Ugyanazon miniszter ur leirata a hazai iparnak Bulgáriában való térfoglalása tárgyában. VIII. (903) Ugyanazon miniszter ur leirata a Bulgáriában életbeléptetett védjegy törvény tárgyában. IX. (1043.) Ráth Károlynah, a budapesti kereskedelmi muzeum újonnan kinevezett igazgatójának átirata a kamarákban a kereskedelmi muzeummal való élénkebb érintkezése tárgyában. X. (860) Indítványok kamarai levelező tagok választása tárgyában. XI. Titkári jelentés a kamara ügyforgalmáról.

Sz. 544. con. 386 — 1893.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a bereczki Dimián György végrehajthatónak odavaló Fénig György és neje Dimián Rebeka végrehajtást szenvedő elleni 268 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében, utóajánlat következtében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő Bereczk községében fekvő a bereczki 387-ik sz. tjkönyvben foglalt A + 974. 975. hr. sz. 501 frt úgy a bereczki 915-ik számú tjkönyvben foglalt A + 4935 hr. számú s 15 frt becsértékű ingatlaura az árverést a fennebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi április hó 22-ik napján délelőtt 9 órakor Bereczk község házánál meg-

tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatni nem fognak.

Arverezni szándékozik utó ajánlatot tevő kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42-ik paragrafussában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelyt, 1893. febr. hó 17-én.

Gaál István,
kirendelt egyes bír.

Nyílt tér.*

Nyilatkozat.

A „Székely Híradó“ programjának, hogy kerülni fogja a személykedést, olyképen vélt eleget tenni, hogy már második számában neki ront a rendőrségnek s botrányos hanyagsággal vádolja, mivel a mult csütörtökön éjjel történt bolt feltörési kísérletet nem tudta megakadályozni.

Mint hogy a rendőrség működéséért én vagyok felelős, a félrevezetett közvélemény helyreigazítása végett következőleg válaszolok.

A városi rendőrök száma részint lemondás, részint elbocsátás folytán 6-ra apadt. Ezekből tehát csak éjjel előttré jut egy 3 tagú őrség s éjjel utánra csak a napos rendőr van szolgálatban. Míg tehát a létszám ki lesz egészítve, éjjeli utáni őrséget állítani nem lehet, mert minden rendőrt a nap mind a 24 órájában szolgálatra rendelni nem lehet. Ha a város egykor oly helyzetben leend, hogy elegendő számú rendőrt állíthat be, a felügyelet bizonyára jobb lesz. Addig azonban meg kell elégednünk azzal, a mink van.

Hogy tehát a városban betörési kísérlet történt, azért a rendőrséget hanyagsággal vádolni nem lehet, hisz ez a nagy rendőri apparatus mellett Budapesten, Párisban és Londonban is napi rendben van s aztán meg ha a rendőrségnek sikerülne minden büntényt megakadályozni, hasonló az ügyvédeknek felcsaphatna újságyszerkesztőnek.

Nézetem szerint egy tisztességes lapnak az a feladata, hogy regisztrálja az eseményeket minden pizkolódás nélkül. Vajjon, hogy nézne ki egy fővárosi lap — mely naponként egy tucsat büntény hírt hozza, ha minden 12 soros hírhez 8 sor pizkolódást csatolna, mint a „Székely Híradó“ teszi? Bizony, nem ártana higgadt lapok hangját eltanulni.

Egyébiránt a „Sz. H.“ tendenciózus s nyilvános rosakarrattal tett vádjait visszautasítom. Kézdi-Vásárhely, 1893. március 20-án.

Dobay János,
rendőrkapitány.

* E rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Máriaezeli Gyomorceppek

Magyarországi források: **Török, József** Gyógyászata Budapest, Király utca 12. sz. A vádgyógy és alárútt tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly csipeket tessék eldogni, melyeknek birtokában a vádgyógyászati és alárútt tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly csipeket tessék eldogni, melyeknek birtokában a vádgyógyászati és alárútt tüzetesen tessék megtekinteni!

Kovács Ferencz gyógyszerárán Kézdi-Vásárhelyt.

Gazdaközönségünk

szíves figyelmébe ajánljuk 1892. évi csakis saját, általunk több éven át sikeresen termelt vetőmagvainkat; a budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás által leplombozott zsákokban, hivatalos tisztasági és csirakepességi, lóherénél azonkívül arankamentességi bizonyítvánnyal.

1. **Vörös lóhere**, arankamentes, nagyszemű, plombozva 100 kiló **76** frt, 10, 25, 50, 100 kilós zsákokban.

Vörös lóhere 5 kilós postaszák **4** frt.

2. **Baltacim-Esparzet**, plombozva, 50 kilós zsákokban 100 kiló **18** frt.

3. **Drassói tavaszi buza**, plombozva, 80 kilós zsákokban, 100 kilója **8** frt.

4. **Fehér csillagfürt**, plombozva, 100 kilós zsákokban, 100 kiló **8** frt.

5. **Lóbab**, plombozva, 100 kilós zsákokban, 100 kiló **8** frt.

6. **Opium-mák**, fehér, zárttoku, óriás, 5 kilós postaszák **5** frt.

7. **Richter-féle Imperator burgonya** 100 kiló **5** frt.

8. **Paulsen-féle**, kék, óriás burgonya, 5 kilós postaszák **1** frt.

9. **Nonplusultra kövér esemege-sajt**, 4 kilós postacsomag **3** frt.

Árak Alvinczen. Küldés utánvétellel.

Zsákok belemérve nem számíttatnak.

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalma intézősége

Alsó-Fehérvármegye u. p. Szerdahely.

8—10

Folyóiratok, körlevelek, gyászjelentések, falragaszok, eljegyzési, esketési és tánczigalmi meghívók, névjegyek és táncrendek a legcsinosabb kivitelben feltűnő olcsó áron.

Nyomtatványraktár hivatalok és magánosok részére. Kereskedelmi könyvek és raktára gyári áron.

SZABÓ ALBERT

KÖNYVNYOMDÁJA,
PAPIR ÉS ÍRÓSZER KERESKEDÉSE
KÉZDI-VÁSÁRHELYT

ZSIGMOND-TÉR, SAJÁT HÁZÁBAN.

Miniszter, irodai finom, közönséges fehér és fogalmi papírok, illatos levélpapírok dobozokban, Khun-féle íróttalok, vonalzó, írók, ártész nótaszek, levélborítékok.

50%-kal olcsóbb, mint bárhol!

Tintatartók és választékban, kiváló minőségű gallus, alizarin, Katalin, király, anthracin, carmin, kék és fém-tinták, pecsétviaszok, ostyák, ruggyanta bélyegző-festékek, és hectograph tinták.

Nyomatott Szabó Albertnél K-Vásárhely.